

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA KATEŘINICE, okres Vsetín

čp. 154, 756 21 KATEŘINICE

tel.: 604 888 705 (ZŠ - ředitelna), 604 888 694 (MŠ)

e-mail: zsams@katerinice.eu

web: skola.obeckaterinice.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM pro školní rok 2025/2026

Vypracovala: Mgr. Bronislava Uličníková

školní metodička prevence

Platnost od 1. 9. 2025

Minimální preventivní program je dokument, který byl zpracován podle aktuálních podmínek naší školy. Vychází z metodického pokynu MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže a z pokynu MŠMT č.j. 21291/2010 - 28: Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních. Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence. Vyhodnocuje se účinnost a efektivita uskutečňovaných aktivit. Primární prevence obsahuje aktivity zaměřené především na předcházení rizikovým projevům v chování žáků:

- agrese, šikana, kyberšikana;
- rizikové chování v dopravě, rizikové sporty a prevence úrazů;
- záškoláctví, vandalismus, kriminalita;
- krádeže osobních věcí, krizové situace spojené s násilím;
- virtuální drogy a patologické hráčství;
- alkoholismus, kouření, drogové závislosti;
- intolerance, xenofobie, rasismus;
- sexuální rizikové chování;
- poruchy příjmu potravy.

MPP vyžaduje spolupráci všech pedagogických pracovníků školy, aktivní zapojení žáků do školních aktivit a spolupráci se zákonnými zástupci žáků. Pedagogové důsledně dbají na bezpečnost a zdraví žáků během celého vyučovacího procesu i při mimoškolních aktivitách.

Úkoly MPP byly stanoveny z pozorování chování a vzájemných vztahů mezi žáky na začátku školního roku. Všichni pedagogové se budou podílet na realizaci MPP s cílem včasného odhalení rizikového chování žáků. Budou důsledně vykonávat dohled nad žáky, monitorovat riziková místa, kde se může vyskytnout nežádoucí chování žáků (šatny, chodba, toalety, areál tělocvičny, okolí školy).

Hlavní úkoly metodika prevence:

- Tvorba a realizace minimálního preventivního programu;
- hodnocení MPP za uplynulý školní rok;
- zajistit preventivní aktivity pro třídní kolektivy;
- monitorovat výskyt a rizika sociálně patologických jevů, zvolit vhodné metodické postupy;
- prevence agresivity, záškoláctví, závislostí;
- ve spolupráci s ostatními pedagogy vyhledávat žáky, kterým by prospěl individuální přístup pedagogů, či zařazení do speciálně pedagogické péče;
- spolupráce s PPP, SPC;
- aktivní spolupráce s rodinou v případě krizové intervence;
- koordinace spolupráce školy s Policií ČR a dalšími odborníky;
- zpřístupnění informačních a metodických materiálů;
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti prevence;
- doporučení vhodné odborné literatury.

1 Zmapování situace ve škole pro stanovení cílů MPP

1.1 Získání informací od pedagogů

- diskuse pedagogů o žácích vyžadujících speciální péči, o žácích se zjevnými poruchami chování
- spolupráce a řešení podle metodických doporučení, výměna zkušeností
- spolupráce metodika prevence s výchovným poradcem a školní psycholožkou

1.2 Získání informací od žáků

- osobní pohovory s žáky
- dotazníkové metody a anketní šetření
- informace ze schránky důvěry

1.3 Získání informací od rodičů

- vzájemná komunikace pedagogů s rodiči v systému „škola on line“
- pravidelné třídní schůzky a konzultační třídní schůzky
- zpětná vazba od rodičů
- získání informací od rodičů zúčastněných na školních i mimoškolních akcích

1.4. Cíle minimálního preventivního programu

Preventivní aktivity jsou zaměřeny na:

- zmapování sociálního klimatu v jednotlivých třídách;
- včasné rozpoznání a zajištění intervence nežádoucího chování;
- dbát na zdvořilé vystupování, vzájemnou úctu, spolupráci a toleranci, eliminaci vulgarismů;
- důsledné dodržování školního řádu; přijmout odpovědnost za svá rozhodnutí;
- vytváření podmínek pro smysluplné využití volného času dětí a mládeže; zpřístupnit nabídku volnočasových aktivit;
- uplatňovat socio - emoční učení;
- průběžně zařazovat aktivity vedoucí ke zkvalitňování soužití žáků ve třídách;
- vést žáky k pěstování zdravého životního stylu, vážit si svého zdraví;
- posilovat sebedůvěru dětí, rozvíjet schopnost vypořádat se s odmítnutím, selháním, zklamáním;
- nácvik dovedností směřujících ke zvládnutí emocí – strach radost, zlost, projevů agresivity a rizikového chování;
- nácvik komunikačních dovedností, schopnost sebevědomě vyjádřit a obhájit svůj názor;
- zvyšování odolnosti vůči stresu a negativním vlivům okolí;
- systémové zavádění etické a právní výchovy do výuky.

1.5 Materiální a prostorové vybavení školy

- zřizovatel školy - obec, průběžně zajišťuje nutné opravy
- výuka žáků 2. a 3. ročníku probíhá ve staré a částečně i v nové budově školy

- výuka žáků 1., 4. a 5. ročníku probíhá v moderně vybavených učebnách v nové budově
- zřízení odpočinkových koutků pro žáky na chodbách i ve třídách
- počítačová učebna
- učebna pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- ředitelna, sborovna pro pedagogický sbor
- kabinety pro pomůcky
- školní družina
- prostorná sociální zařízení
- bezpečné prostředí v areálu školy a tělocvičny
- k areálu školy patří bezpečné atraktivní školní prostranství, odhlučněná tělocvična, školní hřiště s umělým povrchem
- funkční monitorovací systém při vstupu do staré i nové budovy školy

1.6 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- vyhledávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- zajistit vyšetření žáků v PPP, SPC
- vytvoření Plánu pedagogické podpory, IVP

1.7 Pedagogové, asistentky pedagoga a vychovatelky školní družiny

- důsledně monitorovat vztahy mezi dětmi
- vzdělávání pedagogů v oblasti prevence
- účast na odborných seminářích zaměřených na prevenci rizikových projevů chování u žáků
- studium materiálů doporučených OMP, ŠMP
- vyhledávání aktuálních informací v oblasti prevence

1.8 Provozní zaměstnanci školy

- seznámení s MPP
- monitorování žáků (šatny, chodby v době vyučování, sociální zařízení, okolí školy)

1.9 Spolupráce školy s rodiči

- nabídka konzultací se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a vedením školy
- informování rodičů o preventivní strategii školy prostřednictvím třídních schůzek
- spolupráce s rodiči a osvětová činnost pro rodiče v oblasti zdravého životního stylu
- zapojení rodičů do preventivních aktivit na školních akcích
- seznámit rodiče s postupem školy v případě krizové situace

1.10 Spolupráce školy s ostatními subjekty

Škola spolupracuje nejčastěji s těmito subjekty:

- obec Kateřinice

- mateřská škola
- PPP Vsetín, Valašské Meziříčí, Zlín
- SPC
- ČCE Kateřinice
- Policie ČR
- ZUŠ Morava
- DBC Březiny (skauti)
- SDH Kateřinice

2 Metody a formy práce při realizaci prevence

- komunitní kruh, zážitkové programy pro děti - modelové interaktivní situace skupinová práce a samostatná práce, činnostní učení
- dramatická výchova, besedy, přednášky, diskuse
- tematické a projektové dny, videopořady na internetu, DVD, dny otevřených dveří
- nácvik verbální a neverbální komunikace, relaxační techniky
- výtvarné práce, kulturní představení, exkurze, výlety, výstavy

2.1 Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů

Preventivní témata jsou obsažena především v prvouce, přírodovědě, vlastivědě, českém jazyku, anglickém jazyku, tělesné výchově, výtvarné výchově.

1. ročník

- základní hygienické návyky
- vytváření pravidel třídy, školní řád
- základní pravidla komunikace mezi lidmi
- osobní bezpečí, setkání s neznámou osobou, dar od cizího člověka
- prevence úrazů doma i venku
- tísňová volání: 155, 158, 150
- dopravní výchova - bezpečné přecházení vozovky

2. ročník

- režim dne, využití volného času,
- vztahy v rodině, funkce a život rodiny, pravidla slušného chování a komunikace
- lidské tělo, péče o zdraví
- osobní bezpečí: krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích

3. ročník

- chování lidí: pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace a rizikové chování, předcházení konfliktům
- lidské tělo, zdraví a jeho ochrana, úrazy - první pomoc, lékárnička
- osobní bezpečí: bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty
- osobní bezpečí: krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích
- přivolání pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

4. ročník

- denní režim a duševní hygiena
- zdravotní rizika, odpovědnost ke zdraví (kouření, alkohol)
- osobní hygiena, dospívání
- životospráva a důsledky nevhodného životního stylu
- mimoškolní činnosti žáka
- dopravní značky, pravidla pro chodce a cyklisty, bezpečný pohyb na komunikaci, viditelnost pro řidiče, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, BESIP - dopravní hřiště
- přivolání pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- základy rodinné a sexuální výchovy
- ochrana před nebezpečím - sexuální zneužívání, linka důvěry a krizová centra

5. ročník

- základy rodinné a sexuální výchovy, sexuální zneužívání, etika dospívání, pohlavní choroby
- prevence zneužívání návykových látek, závislost, odmítání návykových látek, počítače, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, vhodná a nevhodná místa pro hru, hrací automaty
- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy - rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů a sexuality
- nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV, AIDS)
- dopravní značky, BESIP - pravidla silničního provozu z hlediska chodce a cyklisty, cyklostezky v regionu
- předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích, BESIP - dopravní hřiště
- přivolání pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- pravidla soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, společný „evropský dům“
- práva a povinnosti občana, dětská práva

- rasismus
- pomoc nemocným a sociálně slabším
- protiprávní chování, práce policie

2.2 Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti jak udržovat zdraví
- mají právní povědomí v oblasti rizikového chování

3. – 5. ročník

- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- osvojují si zdravý životní styl
- dokáží pojmenovat zdravotní a sociální rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, zneužíváním léků, užíváním drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- mají povědomost o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

2.3 Primární prevence na třídnických hodinách

Na třídnických hodinách budou zařazována témata:

- diskuse o vzájemných vztazích ve třídě, řešení problémů mezi žáky
- vyjasňování pravidel chování žáků ve třídě, péče o individuální spokojenost žáků
- nácvik komunikačních dovedností žáků se spolužáky během spolupráce, zvládání seberegulace
- společná tvorba projektů - příprava vystoupení tříd, výzdoba třídy a školy
- aktivity a programy specifické prevence pro různé typy rizikového chování

2.4 Volnočasové aktivity školy

- pohybové hry
- hra na hudební nástroj
- náboženství
- florbal
- kroužek vaření

- šachy
- keramika

2.5 Aktivity školy - jednorázové i periodické

ZÁŘÍ

- slavnostní přivítání prvňáčků
- poučení žáků o chování a bezpečnosti ve škole i mimo školu
- vytvoření pravidel chování jednotlivých tříd
- vytvoření IVP pro vyšetřené žáky v PPP, SPC
- ukázková hodina náboženství
- výroční zpráva školy
- evakuační cvičení PO
- drakiáda
- Den české státnosti - projektové vyučování
- úklid školní zahrady v rámci PČ

ŘÍJEN

- zahájení činnosti kroužků
- klima ve třídách
- Beseda se spisovatelkou Michaelou Fišarovou
- Beseda se spisovatelkou Zuzanou Pospíšilovou
- strašidelná škola - výzdoba
- lucerničkový průvod
- Den obnovy samostatného Československa - projektové vyučování
- položení kytice k pomníku - Den vzniku ČSR

LISTOPAD

- 17. listopad - projektové vyučování
- adventní tvoření
- betlém - příprava výrobků k prodeji na jarmark

PROSINEC

- předvánoční setkání seniorů
- vystoupení pro rodiče
- Mikuláš ve škole
- zdobení vánočního stromku ve třídách

- Česko zpívá koledy
- vánoční koncert ZUŠ Morava
- vánoční besídky ve třídě

LEDEN

- zdravá strava
- školní kolo recitační soutěže
- preventivní program - Rizika virtuálního světa - reálný versus virtuální svět a jeho nebezpečí
- preventivní program - On line Zoo, bezpečí na internetu
- preventivní program „Zdravé zuby“

ÚNOR

- dětský karneval
- Klima ve třídě - preventivní program pro žáky 2. ročníku
- divadlo Zlín

BŘEZEN

- beseda s knihovnicí v obecní knihovně
- březen měsíc knihy – Noc s Andersenem
- velikonoční tvoření

DUBEN

- pasování žáků 1. ročníku na čtenáře
- Den Země - Kateřinický mišmaš
- návštěva dětí z MŠ v 1. ročníku
- zápis dětí do prvního ročníku

KVĚTEN

- Den matek
- uctění památky padlých
- školní výlet

ČERVEN

- Dětský den - Dravci
- poučení o chování a bezpečnosti při styku s nebezpečnými látkami a předměty v přírodě, při setkání s neznámou osobou, v krizových situacích

- seznamovací pobyt pro žáky 5. ročníků v ZŠ Hošťálková

3 Evidence a efektivita

- orientační testy a průzkumy

Hodnocení efektivity preventivních programů probíhá prostřednictvím třídních učitelů za pomoci vedení školy. Na základě těchto podkladů vypracuje školní metodik prevence vyhodnocení MPP za uplynulý školní rok. V rámci hodnocení by mělo být zhodnoceno, zda byly dosaženy stanovené cíle, zda se osvědčily realizované programy, na co je zapotřebí se zaměřit v příštím školním roce.

Příloha č. 1: Plán řešení a prevence šikany

Příloha č. 2: Plán řešení a prevence záškoláctví